

сформувати вміння планувати профорієнтаційну роботу в класі, проводити різноманітні профорієнтаційні заходи; ознайомити з особливостями профорієнтаційної роботи з різними категоріями учнів та з батьками учнів; розвивати у студентів інтерес і творчий підхід до профорієнтаційної роботи з учнями; виховувати відповідальне ставлення до педагогічної професії.

Висновки. Система профорієнтаційної підготовки у закладі вищої освіти забезпечує готовність майбутніх учителів трудового навчання та технологій до організації і проведення профорієнтаційної роботи під час проведення уроків. У подальшій роботі слід застосовувати диференційні підходи профорієнтаційної підготовки в міській та сільській загальноосвітніх школах та удосконалювати теоретичну і практичну складові профорієнтаційної підготовки.

Література

1. Сатанівський П. Аналіз стану профорієнтаційної підготовки майбутніх учителів трудового навчання. URL: https://library.udpu.org.ua/library_files/stud_konferenzia/2013/visnuk_108.pdf (дата звернення: 03.03.2019).
2. Харламенко В. Дидактичні основи курсу профорієнтації в підготовці вчителя трудового навчання: автореф. дис. ... кандидата пед. наук: 13.00.02. Київ, 2002. 21 с.
3. Янцур М. Теоретико-методичні засади профорієнтаційної підготовки майбутніх учителів технологій. *Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету*. 2012. Випуск 5 (48).

УДК 534.78.316.4:331.105.24

Березовська Л. І.
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи
педагогічного факультету
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»
lydunya@gmail.com

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ВЕКТОР КОМУНІКАТИВНО- МОВЛЕННЕВОГО СУПРОВОДУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Сучасне суспільство потребує висококваліфікованого фахівця, який має ґрунтовну професійну підготовку, вміло і легко адаптується до вимог сьогодення, орієнтується в суспільних процесах, виявляє оригінальність та креативність у вирішенні завдань. Досягти цього неможливо без створення умов для саморозвитку, самовдосконалення та самореалізації особистості, підтримки й стимулювання її активної життєвої позиції. Формування такої особистості здійснюється на засадах компетентнісного підходу, який, на нашу думку, слід поєднувати з комунікативно-діяльнісним підходом, оскільки

комунікативна компетентність формується у мовленнєвій діяльності, у процесі комунікації, спілкування, взаємодії між людьми. За комунікативно-діяльнісним підходом, майбутні соціальні працівники мають змогу здобути не лише теоретичні знання, а й практичні, в ході безпосереднього спілкування з іншими мовцями.

У лінгводидактиці комунікативно-діяльнісний підхід розглядається як підґрунтя успішного вивчення мовних явищ (А. Богуш, М. Вашуленко, Л. Калмикова, Т. Ладиженська, М. Львов, М. Пентилюк, О. Хорошковська та ін.) та організації мовленнєвої діяльності, активних форм спілкування. Проте, незважаючи на вагомий здобуток науковців в цьому напрямі, комунікативно-діяльнісний підхід до підготовки майбутніх соціальних працівників залишився поза увагою науковців.

Метою статті є схарактеризувати на основі опрацьованої літератури, а також власних спостережень за процесом навчання майбутніх соціальних працівників у закладах вищої освіти (ЗВО) доцільність використання комунікативно-діялісного підходу у процесі фахової комунікативно-мовленнєвої підготовки майбутніх соціальних працівників.

Основою дослідження комунікативно-мовленнєвого супроводу підготовки майбутнього соціального працівника є теорія мовленнєвої діяльності (О. Леонт'єв). Учений визначає мовленнєву діяльність як процес використання мовлення з метою спілкування під час будь-якого іншого виду діяльності. Мовленнєва діяльність є певною абстракцією, яка не співвідноситься з іншими класичними видами діяльності, вона обслуговує види діяльності, входить до складу ігрової, пізнавальної діяльності у вигляді окремих мовленнєвих дій [2, с. 29]. Основними компонентами мовленнєвої діяльності, на думку вченого, є: орієнтація в умовах діяльності, типи мовленнєвих дій і операцій, складання плану та співвідношення його з результатом орієнтування, реалізація визначеного плану, контроль та самооцінка мовленнєвих дій та операцій [2, с. 30].

Натомість І. Зимня зазначає, що мовленнєва діяльність є активним, цілеспрямованим, мотивованим, змістовним процесом «видання або приймання сформованої і сформульованої засобами мови думки, спрямованої на задоволення комунікативно-пізнавальної потреби людини у процесі спілкування» [1, с. 52].

Процес навчання – це процес опанування діяльності. Знання засвоюються лише в діяльності, а їх якість визначається можливістю виконувати діяльність, пов'язану з цими знаннями. Таким чином, професійна підготовка майбутніх соціальних працівників – це процес, який відтворює структуру діяльності. Під час професійної підготовки студент не лише отримує знання про майбутню діяльність, але й опановує способи її досягнення. Фахові, професійні знання можна засвоїти, лише оперуючи ними, тобто в діяльності.

Отже, діяльнісний підхід дозволяє схарактеризувати зміст та структуру комунікативно-мовленнєвого супроводу у процесі підготовки майбутніх соціальних працівників, спираючись на загальну схему предметної діяльності (О. Леонт'єв), що включає предмет, потреби, мотиви, засоби, кінцевий продукт

[3].

Застосування комунікативно-діяльнісного підходу до розроблення змісту комунікативно-мовленнєвого супроводу у процесі підготовки майбутніх соціальних працівників спрямовано на розвиток практичних умінь володіння мовою як засобом спілкування; встановлення суб'єкт-суб'єктних відносин у різних сферах професійної діяльності майбутнього соціального працівника.

Враховуючи вище викладені положення науковців, організація освітньої діяльності в ЗВО має мати тісний практичний зв'язок із майбутньою професійною діяльністю соціального працівника, спрямовану на моделювання, проектування та відпрацювання найбільш типових комунікативно-мовленнєвих ситуацій, з якими зустрічатимуться соціальні працівники у подальшій професійній діяльності. Змодельовані викладачем завдання, соціально-педагогічні ситуації розкривають практичне застосування теоретичних знань і сприяють формуванню мовленнєвих навичок й умінь ефективного спілкування у різних комунікативно-мовленнєвих ситуаціях професійного спрямування.

Таким чином, успішність у спілкуванні – це результат зусиль комунікантів, спрямований на подолання труднощів, психологічних бар'єрів, накопичення позитивного досвіду взаємодії.

Література

1. Зимняя И. А. Лингвопсихология речевой деятельности. М. Московский психолого-социальный институт; Воронеж: НПО «МОДЭК», 2001. 432 с.
2. Леонтьев А. А. Основы теории речевой деятельности. М.: Наука, 1974. 368 с.
3. Леонтьев А. А. Язык, речь, речевая деятельность. М.: Просвещение, 1969. 214 с.

УДК 37.01

Бескорвайна Н. О.

старший викладач ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Мельник Г. М.

старший викладач
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

НАВЧАННЯ КРОСКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ МЕТОДАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ КОЛЕКТИВНОГО МИСЛЕННЯ

Процеси інтеграції України у світовий економічний та освітній простір викликали необхідність надати молодим фахівцям в галузі міжнародної економіки та бізнесу не лише обсяг системних мовних, соціокультурних та культурологічних знань, а й сформувати вміння міжкультурного спілкування, навчити міжкультурної толерантності, що необхідна для створення комфортного співіснування спеціалістів у багатомовному професійному середовищі.

Основоположником теорії міжкультурної комунікації вважають Едварда